

[Holger Hansen.]

wc? Findes der viden at hente for virksomheder, som kan indstille sig på at genbruge vand? Jeg vil gerne fremhæve redegørelsens afsnit om de indgreb, der sker i vandbalancen i et område, hvorfra store mængder vand ledes bort, uden at spildevandet ledes tilbage til området igen.

Jeg har her nævnt nogle vidt forskellige områder fra redegørelsen og vil gerne konkludere, at vi går ind i disse overvejelser med ønsket om at nå et resultat og også med vilje til om fornødent at gennemføre lovgivning. Vi tror dog, at det vil være muligt ved et nært samarbejde mellem myndigheder, erhverv og forbruger eller borger, eller hvad vi nu skal sige, at finde frem til rigtige løsninger i de fleste sammenhænge uden lovindgreb. Vi har et frit forbrugsvalg i vort samfund, og venstre forestiller sig ikke, at dette skal sættes over styr. Vi vil ikke skabe tilstande, hvor nogle få skal bestemme over, hvad de mange skal forbruge. Men det betyder ikke, at vi f. eks. skal affinde os med, at landskabet tilsvines med engangsflasker, eller at naturen forurenes med tungmetaller. Det er derfor, at løsninger på disse problemer ikke sådan kan trækkes op af hatten, men må overvejes i hvert enkelt tilfælde eller, skal vi sige på hvert enkelt område for sig. Der kan tænkes løsninger gennem aftaler, som vi kender det, og det er den bedste vej i de fleste sammenhænge, tror jeg, men vi afviser altså ikke andre veje.

I andre lande er man begyndt at betræde afgiftsvejen, som også hr. Kampmann bemærkede for et øjeblik siden, og endelig har vi jo også omtalt allerede i denne debat mulighederne for forbud.

Det er givet, at en aktiv genanvendelsespolitik vil øve indflydelse på beskæftigelsesmulighederne. Eksempel: hvis man i ministerierne ophører med at bruge engangsservice, vil der være behov for en opvaskebalje, en børste og et menneske til at vaske op, mens efterspørgselen efter engangsservice vil dale. Jeg kan godt sige til den nuværende miljøminister, at jeg prøvede at lufte noget sådant, men det lod sig ikke gøre for mig at trænge igennem. Men nu er miljøministeren også boligminister, så det var en idé at forsøge igen. Det er et meget enkelt og lille eksempel på et af de vigtigste områder, vi overhovedet skal have belyst i denne genan-

vendelsesdebat: relationerne mellem varepriserne på den ene side og en større menneskelig indsats på den anden. Kan det fortsat betale sig at smide væk, eller har tiderne ændret sig? Det er i hvert fald det første, vi skal tage stilling til, før vi giver os til at fundere over, hvorvidt vi skal styre produktionen og dermed også styre forbruget.

Venstre mener ikke, at denne prisrelation er enefagørende, slet ikke, men den har naturligvis betydning. Vi kan vel umiddelbart mene, at netop i en tid med beskæftigelsesproblemer bør vi være særlig opmærksom på de muligheder, som en indsats fra samfundet for større genanvendelse vil give i retning af en bedre beskæftigelse.

Jeg vil gerne slutte med at takke ministeren for redegørelsen og give tilsagn om, at vi gerne deltager i videre drøftelse af denne i folketingets miljøudvalg, og at vi vil være interesseret i at nå resultater i den rækkefølge og inden for den tidramme, som det måtte være muligt.

Arentoft (FP):

For lige at følge hr. Kampmanns tanke op med de få deltagere i salen kunne man lige tænke på, at det måske er meget godt, at vi er 10 partier; det betyder dog, at der gerne er 4-5 ordførere i salen under alle omstændigheder.

Ved miljøministerens præsentation af sin redegørelse om genanvendelse for pressen her på Christiansborg den 13. marts i år lagde jeg mærke til, at ministeren bl. a. nævnte, at de mennesker, der har oplevet krigen 1939-45 og besættelsestiden, nok har lettere ved at forstå og gå ind for genbrugstankerne end de yngre generationer, der jo netop er opdraget til et stadig større resourceforbrug og en højere levestandard. Jeg tror, ministeren har ret i den betragtning, og jeg tror også, det er en god idé at få problemerne omkring genbrug og genanvendelse taget op til debat, således at problemerne kan blive belyst fra alle sider på en sådan måde, at allerede fremkomne ideer kan fostre nye ideer. Dermed er der mulighed for at nå frem til de bedste resultater.

Det gælder om at finde frem til det økonomisk, ressourcemæssigt og miljømæssigt mest rigtige, og det vil kræve undersøgelser, forsøg og information. Der er imidlertid ikke megen mening i at beskæftige sig med be-